

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus exegetici in universam Aristotelis philosophiam dictati - Cod. Ettenheim-Münster 203

Castner, Albert

[S.l.], 1676

Articvlvs V

[urn:nbn:de:bsz:31-118093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118093)

vocant leia, p'riusq' pars e' landu' p'balit'is, legit, m'ltu'
dant, et m' h'ic h'um' p'enda' op'ativum, qui' d'itue' v'ictus m'
tellectualis d'it' p'ost, cum' tales res dubia' valde paucas m'
leia' occurrant. artus r. an leia' sit necessaria, ad alios h'ic.

ARTICVLVS V.

IN LOGICA SIT NECESSA- RIA AD ALIAS SCIENTIAS.

Supponendu' e' imo. dant' duplicem necessitatem una ad sim-
pliciter efficiendum aliquid ut tunc illo qd' necessarium dicitur,
non ex tunc p'ost, sic ut intelligam e' m'hi necessarius m'lti-
lectus, ut ambulem e' necessarius p'us, .

Alia necessitas dat' n' ad simpliciter, sed ad melius et facili-
us aliquid efficiendum v'g' ut eam augustinum n' m'hi simpliciter
necessarius e' equus aut' reba, d' tamen necessarius, ut facili-
us et commodius illuc perveniam, d' .

Dico imo leia' naturalis e' simpliciter necessaria ad v'ci' rati-
as et actus scientificos, p' .

P' h' imo' illud e' simpliciter necessarium sine q' aliud h'ant'
n' p'ost, saltem naturaliter. sed nullus actus scientificus p'ost h'ant'
sine p'op'it'io, et p'op'it'io n' p'ost h'ant' sine d'ispositione natu-
ali, p'op'it'io aut' h'ant' d'ispositione e' leia' naturalis. Et leia'
naturalis e' simpliciter necessaria, ad o'c' scitias et actus scienti-
ficos, .

P' h' 2do. scitias aliud n' e' jam' a'ctus intellectus q' p'ostens,
aliquid veritabilem ex certis et evidentibus principijs, sed ad h'
lem ad h'um' e' simpliciter necessaria p'robatia intellectiva
sufficiens d'isposita ad bene operandu' et hanc p'robatia in-
tellectiva e' q' p' h' leia' naturalis e' leia' naturalis e' simpliciter neces-
saria ad o'c' scitiam, .

Deo 2do. loca artificialia, & simpliciter necessaria ad om-
nem scientiam scientiam perfectam per se acquirendam. In
degenerat. 12. p. i. di. 7. 14. p. 1. mai. 24. loca. p. 1. loca artificialia
saltem rigoris debilitatis & simpliciter necessarium quia ali-
quod defectum boni per se habent. & hanc
latam minata intelligendi circa quodam alia arte solum & mira-
culo n' experientia aut natura virilis communis supponit
& hanc loca artificialia o simpliciter necessaria ut penebent
conclusiones & scilicet perfecte agerant. p. 1. con: q'ia hoo debilis
rigor p' hanc debilitatis circa conclusiones, n' sufficit simplex
reflexio loca ex per se debilitatis & naturae cu hanc reflexio-
ne hanc p' hanc formida, ne enim n' alia maia, in hanc
presenti, & regit iudicium clari & certum, de di. p. 1. hanc
norma de o n' deat sub tali forma nungam p' hanc dari con-
falsum ante: vero: sed tale iudicium p' hanc n' p' hanc hanc mini-
goris debilitatis gam per loca artificialia. E. p.

P. 1. conclusio 2do uncialiter, ad hoc ut hanc actum perfecte
scientiam, regit, utriam n' solum bonitatem ma-
tem, sed solum formalem actus, hoc e' n' n' hanc cognoscere con-
maalem o hanc conclusionis, cum o hanc p' hanc, sed n' super
necesse videtur hanc ita esse dispositos ut ex hanc forma
n' p' hanc qui con: falsum. ante d' ante vero: sed bonitatem
formalem simpliciter n' p' hanc videtur, tunc loca artificialia q'ia lo-
nitas formalis o ipsum artificium locum, q' d' n' n' p' hanc, tunc
regit loca, & ad om actum scientiam perfecte ager-
dum o simpliciter necessaria loca artificialia, q' d' n' ad hanc
regit cognoscere bonitatem formalem, q' d' e' p' hanc p' hanc
n' 2. ex arte et s. Thoma. q'ia silog. formaliter malus, loca hanc
maia evidenter nungam gonon o hanc scilicet, & regit ad hanc
q' d' con: de veritate maia, & bonitatem formalem, hoc e' p' hanc
ad loca artificialia, sicut ad saluandi actum p' hanc, q' d' hanc
videtur, de ordine & bonitatem salus, ..

P. 1. 3. hanc. o hanc actualis, con: hanc conclusionem
silog. formaliter boni, & de hanc, n' go o hanc

o si regula levis, si enim si antica regula non observetur, illogice est formaliter bonus, sed illogice formaliter bonus, et observatio omni regulae est opus levis artificialiter. Et est scilicet actus ad hoc est opus levis artificialiter, et hanc est simpliciter necessariam ad virtutem scilicet ad proprium opus suum.

Polyphlo namque accipit scilicet perfecta nisi quod sit uti re iudice ex arte regum sua: si i. n. h. p. 4. n. 26. Et hanc scilicet perfecta debet habere cognitionem per conclusionem se alter habere non potest sine hac enim cognitione semper dabit locus, ut quod timere potest falsitatem vel latere agnitionem aut septima in his terminis. aliqui hanc cognitionem habere non potest scilicet talum, noster perinde quod me hanc scilicet talum loquens hoc am habere non potest sine levi artificiali. Et hanc est simpliciter necessariam ad virtutem perfectam.

Confirmat, hanc et loquens: c. 16. pergit ad perfectum scilicet virtutem multam virtutem in nullo deficiat: sed ad hoc utrum in nullo deficiat, et sufficit, per latum plene principia, magis consequentia, sed et principia formalia consequentia, id est expedit et facilliter: hanc enim non potest sine levi, nam quod modo phorica, ut: contra negantem con: in nullo: legitime foras virtutem, levi, et item quomodo geometria sine levi de per hanc, hunc nullo: et fallit am: omni linea ducta a centro sunt aequales, sed linea recta et curva sunt ducta a centro et sunt aequales, cum et hanc levi nulla sciat, enim illa est simpliciter necessaria ad virtutem perfectam.

Dicit sufficere ut cognoscant me scire in actu exercit, et non virtutem, ut in actu reflexo id sciam sicut ad hoc ut hanc actum per hanc, de aliquo alio, non regit ut actu virtutem hanc actum per factum est, et non esse exclusivum per modum.

Sed contra ad hoc ut perfecte sciam regit ut reflexi sciam, alius actus formaliter certus, non dicitur hanc ab acta formaliter plurali circa alium alium, et non nisi hanc, cog.

noscent, olam in actu exenit. x

[illegible]

Dies, hanc formidinem tolli per cognitionē concessit maledictis
clayenti cum oltis, promittant, e

Contra ad hoc ut generale, perfecta scitia n^o solum debet mihi esse
evidens, veritas maxima sed et bonitas fore: Per cognitionem
evidentem coneludentis alibi coneludentis, cum alio permittant
n^o tollit, ita scilicet ut idem debet cognosci terminos simili eorum, non
hoc, aut: patet ex eo, quia ad se arte factum perfecte debet cognosci
illius causa, debetque pro^o recti ratio eius bonitatis, & hoc ob speciem
ad arte factum bonum, sed illius bonitas est per se illogica. licet
enim re ipsa sit demonstratio, n^o sit intellectus patet, et solum novam
probabilem, necque generale scitia, sed subsumma. Sed sine hoc re flecti
tunc n^o est evidens bonitas fore, & subsumptum pro. tunc reflecti cog
nitione boni potest quia tunc plures indicare. Ceterum cum dicit
bona fore permissa, licet falso, desicere illogica a recta for
a, quia enim n^o indicat illam, alias n^o bene bonam et bonam, si
vero potest illogica n^ose evidenti accedere cognosce evidens terminos
et terminos, ut ex simili fore n^o potest regit, consequens saltem adve
dente rem, non potest cum tali cognitione componi, sed nec, quod
forte alium n^o sit scilicet cognoscit, abstractio autem hic aut ita re
flecti necessario addit, ab actu directe descendente in ob
jectum.

adeoq. huiusmodi loca artificialia et simpliciter necessaria ad vitam
perfecte agendam, ideo

R: 2do. negando absolute maiorem qd ideo solum sit necessa-
ria loca ut tollat modum positionem intellectus adhibens,
etm bonitas formalis, actus scientifici, tinea cognoscere nulla
hactenus sit perfectae cognoscere aut bonitatem formalem
spectat ad locum artificialem; hanc em ta aliud n' est qd
cognitio directa artificiosum modum cognoscendi tinea talis
cognitio a natura, puris labore, v' peritiam plenam magis
hic comparat.

Q: 2do. si loca artificialia et simpliciter necessaria
ad alias scientias perfecte agendas, erit etm necessaria
ad se ipsam, sed hoc e impossibile, qm nihil potest per se
per se ad se ipsam, &.

R: 2do. ma. erit necessaria ad se ipsam qd ad eodem actu
essentia partialis ne: ma. qd diversos actus et habitus par-
tiales con: ma. et sic dicitur: ne: con: abstrahunt aut n' e, in
eodem habitu totali unum habitum partialem sed se servit ad
aliud habitum ordinandum ad eum de actu totali et con: habentem
actu quodam loca artificialis adduci debuisse partialem
loca artificialem aut experientialem ne: am: suis
se actus tam perfectos ut n' probuerint magis robustum et pro-
fic per actus scientificos subiectales, et sic apparet loca
artificialem, adhuc simpliciter necessariam et ad om-
nem actum perfecte scientificum, qd definitio definitio qd sit loca
naturam rei explicans, e adhuc valde imperfecta, cum
dum ipsa definitio definitio, examinatur per ipsas regulas
definitio.

D: 2do. etm partes aliam subiam remanentem
ad plenam cognitionem agendam, et loca n' e necessa-
ria.

R: neant: hoc em e peculiaris loca qd e subia ali-
nihil modus sciendi, unde tractat alio, et etm subiecta
regulas proponit.

Obricitat. si loia est neumann, jura dicitur neumann. lunc
sine loia hactenus nulla scitia fuisse, perfecti oblecta sed
scitia fuerunt oblecta saltem alioquin et deinceps oblecta
proveniunt sine loia. E. m. p. l. Arles. l. 1. elenconterilib, d. u.
in vobis et procepta artis loia, cum loia ante multum flos
rent fieri saltem in mathematicis scientiis. Et sine il
lis proceptis non haerent scitia, r.

Rec. m. p. l. R. ad patet ex dectis, quia ad perfectam scitiam
regitur in solam cognoscere veritatem mathematicam, sed et
veritatem formalem illiusque reddere potest rationem. Quia
loia artificiali fieri non potest, hactenus demonstramus
videlicet Arles id dare in vobis et de elenconterilib, d. u.
explicat quod propter eas causas artes in vobis paulatim fuerunt
ab aliis perfectas. scilicet circa artem logicam, ut nihil in eo accipit
habere, sed etiam artes in vobis a se magno labore fuisse in
venta, quod ante Arles, multi floruerunt in mathematicis,
nonnulli, qui in dicitur, eos nondum habuisse perfectam ma
thematicam, quia ut mathematica dicitur sciat hanc conclusionem mathe
maticam. Trianguli anguli sunt aequales duobus rectis, scilicet debet
causam huiusmodi, hanc autem causam ostendit, et loia artifi
ciali, et ut sit perfectus mathematicus, regitur loia artifi
ciali. si est verum sit, ante artem non fuisse loiam artificialem
etiamque verum non fuisse ante illam perfectas scitias. putat
quod scit. Arles fuit, tam pergratam ingenij, ut inveniret pergr
atam logicam, et ante ipsum in fuisse aliquam quod eadem cognovi
t. Et aliter hanc non tradiderunt, aut non in hanc perfectionem
veniam digesserunt, d.

Dicitur si bona ingenia perfecte agere possunt loiam artifi
cialem per solam naturalem, prout etiam agere per illam na
turalem, sed per loiam naturalem solam prout agere ar
tificialem etiam alias scitias, mihi non igitur videtur.

Regom. a. et panita: quia regulas de novis non loia
artificialem loiam pauca, et valde utiles, quia nec difficul
ter resolvunt, in omnia principia quae facilius sunt et

paucissima. unde opus n' e' multo reflectentius parlati
 lus ut apparatus certitudinis loquar artificialis, al' vero deinde
 ones et conclusiones alias scilicet a' n' sunt et quasi in
 mens hinc opus e' rarij apprehensum huius parlati
 nentibus ad ferenda in diretti' maiori' iudiciu' parlati
 ge ut tollant oem ratiorem dubitandi circa feram ay
 menti et conclusionem consequenti' cum arte cedente, pro
 duc applicare debemus un'altra p'ncipia loquar artificiali
O b'ic'it, 4to. loquar e' diffici'iter reliquit scilicet e' n' debet p'nc
 mitti reliquit scilicet, q'ia rati' n' debet, ut in' d'ic'it n' f'at d'ic'it
 f'aciliter huius, ~

Res: ant' q'ia reliquam scilicet a' n' f'aciliter, solum
 n'at'it, ex eo q'd iam p'ncipia h'udum loquar, n' d'ic'it huius
 p'ncipia h'udum, diffici'itiam foret h'udum reliquam scilicet
 arum, n' moraliter impossib'ile loquar aut solum videtur
 diffici'it, q'ia n'at'it n'at'it scilicet, et ant' n'at'it diffici'it, ~

O b'ic'it, 5to. multi evadunt boni iudicia quia n'at'it
 loquar n'at'it in loquar e' h'at'it n'at'it necessaria d'ic'it scilicet, ~

Res: ant' f'aciliter boni iudicia in d'ic'it d'ic'it d'ic'it
 d'ic'it huius q'd h'at'it n'at'it scilicet sed ad memoriam p'ncipia
 con: ant' f'aciliter boni ut d'ic'it h'at'it de tuo o'ltu p'ncipia
 curere n'at'it: et con: T'et d'ic'it p'ncipia et legat' d'ic'it
 n'at'it et p'ncipia, et h'at'it h'at'it h'at'it notat'it h'at'it
 et antiquus p'ncipia in p'ncipia f'aciliter i' legat' n'at'it velo
 cius p'ncipia solidius, intelligi, p'ncipia et tractari q'ia
 cum in p'ncipia n'at'it h'at'it. ~

O b'ic'it, 6to. iudicia n'at'it ut demonstrum alium scilicet
 feram et bonam ut f'aciliter in barbara. debet cognoscere
 q'd ferret regulas loquar, et debet id demonstrare p'ncipia in
 silog' hoc modo. ad silog' constat ibus n'at'it huius p'ncipia
 onclusus hoc et hoc modo et in hac d'ic'it huius n'at'it
 l'iter hoc modo concludit' sed h'at'it silog' e' h'at'it et in m'at'it.
 iste actus e' p'ncipia p'ncipia ad h'at'it actus n'at'it regit' ~

